

Dansk Erhvervs NøgletalsNyt

Usikker tid i vente

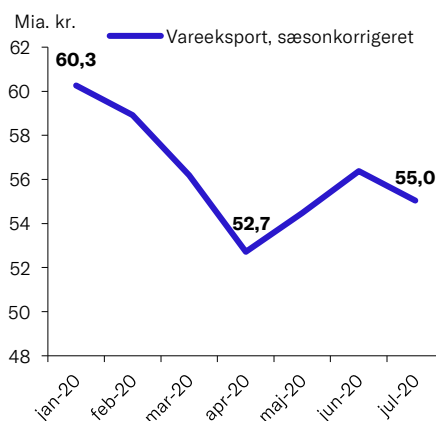
Af: Cheføkonom Tore Stramer og seniorøkonom Kristian Skriver

I denne uge har vi fået de seneste tal for vareeksporten. Tallene viser desværre, at dansk vareeksport faldt med 2,4 pct. i juli. Faldet kommer oven på en fremgang i eksporten de to foregående måneder. Det var især eksporten af medicinalprodukter, der var med til at drive faldet i vareeksporten. Medicinalproduktionen har ellers formået at holde udviklingen i vareeksporten oppe i løbet af første halvår. Det tyder dermed på, at den gradvise genåbning, der har været henover sommeren hos vores største eksportmarkeder, ikke har sat sig i efterspørgslen efter danske varer.

Ser vi på andet halvår, så går dansk eksport en usikker tid i møde. Coronasituationen på flere af vores største eksportmarkeder går den forkerte vej. Hvis situationen ikke kommer under kontrol, vil det påvirke eksporten mærkbart. Ca. 30 pct. af den private beskæftigelse er direkte eller indirekte afhængig af eksporten. Et nyt globalt tilbageslag, som følge af en ny smittebølge i efteråret, vil derfor også ramme dansk økonomi hårdt og føre til tab af job.

Udover eksporten bød denne uge også på tal for antallet af ledige stillinger i andet kvartal. Fra første til andet kvartal faldt antallet af ledige stillinger med knap 30 pct. Tallet understreger, hvor kraftigt danske virksomheder blev ramt af coronakrisen. Mange virksomheder oplevede store fald i deres omsætning, mens andre virksomheder ikke vidste, hvilken situation man stod i. Den enorme usikkerhed betød, at virksomhederne i stor stil stoppede med at lede efter nye medarbejdere.

Nøgletal	Side
Eksporten falder igen – efteråret bliver en gyser	2
Kraftigt fald i antallet af ledige stillinger	3
Der var 24.432 lønkomponerede job i slutningen af august	4
Amerikansk ledighed stiger en smule	5
Bilsalget faldt i august – lang vej igen for at indhente det tabte	6
Cigaretatgifter trækker inflationen op – priser på hotelovernatninger trækker ned	7
Betalingsbalanceoverskud opjusteret med 27 mia. kr.	8

Eksporten falder igen - efteråret bliver en gyser

Tirsdag offentliggjorde Danmarks Statistik tal, der viser, at vareeksporten faldt med 2,4 pct. i juli. Dermed er de seneste to måneders fremgang i vareeksporten nu igen blevet afløst af nye fald. Det er umiddelbart en smule skuffende med tanke på, at vi ellers har set en stigende aktivitet på flere af vores nærmarkeder hen over sommeren. Det springer særligt i øjnene, at det bl.a. er et fald i salget af kemikalier og kemiske produkter, der hovedsageligt består af medicinalprodukter, der har drevet faldet i eksporten i juli. Således faldt salget her med 1 pct. i juli. Det er altså meget, der tyder på, at salget af medicinalprodukter nu ikke længere formår at holde den samlede eksportvækst i plus.

Ser vi på den øvrige vareeksport ekskl. medicinprodukter, så var der en samlet tilbagegang på 0,8 pct. i juli. Det er en lille streg i regningen, der viser, at eksporten ikke for alvor har nydt godt af den genopretning vi generelt har set i aktiviteten på vores eksportmarkedet hen over sommeren.

Ser vi fremad, så må vi desværre berede os på en meget usikker periode, hvor eksporten kan blive ramt af nye betydelig fald. Aktiviteten på flere af vores største eksportmarkeder er faldet med 10 pct. igennem første halvår, hvilket normalt vil ramme den danske eksport med en vis forsinkelse. Dertil er der desværre en risiko for, at væksten på vores eksportmarkeder dykker igen, hvis smitten stiger mærkbart hen over efteråret. Det er desværre en risiko, der er betydelig i øjeblikket, hvor smitten allerede stiger mærkbart i bl.a. Frankrig og Tyskland.

Nyt dyk i eksporten vil ramme dansk økonomi hårdt

Det er en risiko vi skal tage meget alvorligt, da et nyt fald i eksporten vil ramme dansk økonomi hårdt. Danske virksomheder eksporterede sidste år i alt for 1.300 mia. kr. Det betyder, at ca. 30 pct. af den samlede danske værdiskabelse bliver afsat i udlandet. Dertil kommer, at i omegnen af 800.000 danske jobs er enten direkte eller indirekte afhængige af eksporten. Det svarer til rundt regnet 30 pct. af den samlede private beskæftigelse. Et nyt globalt tilbageslag, som følge af en ny smittebølge i efteråret, vil derfor også ramme dansk økonomi hårdt og føre til tab af job. Det må desværre siges at være den mest tydelige risiko for dansk økonomi i andet halvår.

Kraftigt fald i antallet af ledige stillinger

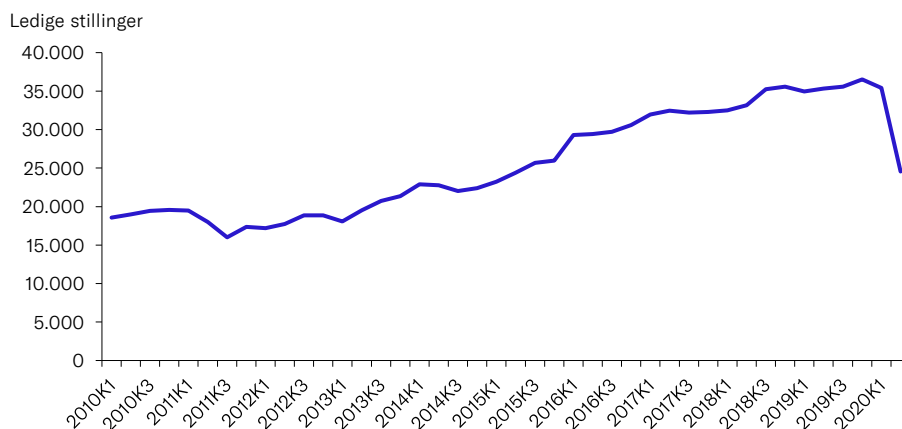
Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik viser, at antallet af ledige stillinger i private virksomheder faldt til 24.600 i andet kvartal i år. Det er et kraftigt fald på hele 10.900 ledige stillinger sammenlignet med det foregående kvartal.

Tirsdagens tal viser, hvor kraftigt danske virksomheder og det danske arbejdsmarked blev ramt af coronakrisen. Mange virksomheder mistede fra den ene dag til den anden store dele af omsætningen pga. nedlukningen af Danmark. Andre virksomheder, der ikke direkte blev påvirket af nedlukningen, vidste ikke hvilken situation man stod i om et par måneder. Den enorme usikkerhed betød, at virksomhederne i stor stil stoppede med at lede efter nye medarbejdere.

Hvis vi går et spadestik dybere i tallene, så viser det sig – ikke overraskende – at det var i hovedstaden, faldet i antallet af ledige stillinger var størst. Den samme tendens har vi set for udviklingen i arbejdsløsheden, hvor det især var hovedstaden, der har været hårdt ramt. Det er dermed endnu et tal i rækken, der viser, at det er hovedstaden, der er ramt hårdest af coronakrisen.

Vi kan glæde os over, at tidlige indikatorer for udviklingen på arbejdsmarkedet tyder på bedring på denne side af sommerferien. Arbejdsløsheden er faldet, og vi ser samtidig flere jobopslag på nettet. Det skyldes, at virksomheder i dag har fået mere klarhed om omfanget af krisen, og derfor har mulighed for at ansætte nye medarbejdere.

Antal ledige stillinger

Kilde: Danmarks Statistik, tabel LSK03

Anm.: Tal er sæsonkorrigeret

Der var 24.432 lønkomponserede job i slutningen af august - og antallet vil stige yderligere

Foreløbige tal fra Erhvervsstyrelsen viser, at der var knap 24.432 personer hjemsendt på lønkomponeringsordningen i sidste uge. Dermed fortsatte antallet af hjemsendte personer på lønkomponeringsordningen med at stige i takt med, at ansøgningerne tikker ind. Vi må desværre nok berede os på at antallet af personer på lønkomponeringsordningen vil stige yderligere, da virksomhederne kan søge med tilbagevirkende kraft frem til d. 20. september. Jeg vil ikke blive overrasket hvis det endelige tal ender på omkring knap 30.000 personer.

Ny ledighedsbølge en reel risiko

Det betyder også, at det er et betydeligt antal personer, der mistede muligheden for lønkomponering ved ordningens ophør d. 29. august. Erfaringer fra tidligere viser, at det særligt er personer, der arbejder i restauranter, hoteller og luftfartsbranchen, der har gjort brug af lønkomponeringsordningen.

Det er derfor bestemt heller ikke uden udfordringer, at lønkomponeringsordningen nu er ophørt. Efter ordningens ophør har mange virksomheder stået over for den svære vurdering om de havde plads til at tage deres medarbejdere retur eller om de måtte afskedige.

Jeg håber selvfølgelig på, at rigtig mange virksomheder har mulighed for igen at beskæftige de medarbejdere, der har været på lønkomponeringsordningen. Men vi må desværre også sande, at de hårdeste ramte brancher inden for bl.a. turisme, luftfarten, hoteller, restauranter mv. fortsat er meget langt fra tidligere omsætningsniveauer.

Vi må derfor også berede os på, at efteråret vil kunne byde på en ny stigning i ledigheden. Stigningen vil først finde vej i ledighedstallene med en vis forsinkelse på 1-3 måneder som følge af de gængse afskedigelsesvarsler. Hvor voldsom en ledighedsstigning, vi står overfor, er svært at sige. Men med tanke på at op i mod 30.000 i øjeblikket kan være hjemsendt, så kan stigningen potentielt blive betydeligt. Det er særligt tilfældet, hvis vi samtidig ser et betydeligt stigende smittetal herhjemme, der bremse økonomien mærkbart.

Amerikansk ledighed stiger en smule

Offentliggjorte tal torsdag viser, at 884.000 amerikanere søgte om arbejdsløshedsunderstøttelse i sidste uge. Det er på niveau med den foregående uge.

Det er første gang siden coronakrisen ramte amerikansk økonomi i midten af marts, at antallet af nye ansøgere var under 1 million to uger i træk. Det er naturligvis godt nyt fra USA.

Der er nu tegn på, at det amerikanske arbejdsmarked har lagt de værste uger bag sig. Vi kommer forhåbentlig ikke igen til en situation, hvor mere end én million amerikanere alene i løbet af en uge må melde sig ledige. Når det er sagt, er der fortsat vanvittigt mange amerikanere, der melder sig ledige for første gang. Til sammenligning bød den værste uge under finanskrisen på 665.000 ledige amerikanere. Det er en vanvittig udvikling, og det viser med alt tydelighed, hvor voldsomt virusudbruddet har ramt det amerikanske arbejdsmarked.

Et noget mere bekymrende billede får vi, når vi ser udviklingen i antallet af fortsatte understøttede. Tallet viser, at i ugen der sluttede d. 29. var der 13.385.000 understøttede. Det er en stigning siden den foregående uge.

Her seks måneder efter viruskrisen ramte amerikansk økonomi, er der fortsat utrolig mange amerikanere, der er på arbejdsløshedsunderstøttelse. Det tyder på, at genopretningen af amerikansk økonomi går i et lavt gear.

USA er Danmarks største eksportmarked. Sidste år eksporterede danske virksomheder for knap 150 mia. kr. til USA, mens 90.000 danske arbejdspladser er direkte eller indirekte knyttet til eksport til USA. Det kan ikke understreges nok, hvor vigtigt et eksportmarked USA er for danske virksomheder. Det er derfor bekymrende for dansk erhvervslev, at vi ser genopretningen af amerikansk økonomi gå i et så lavt gear. Det var bestemt ikke den form for genopretning, vi havde håbet på.

Bilsalget faldt i august - lang vej igen for at indhente det tabte

Tirsdag blev der offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik, der viser at bilsalget faldt med 4,2 pct. i august.

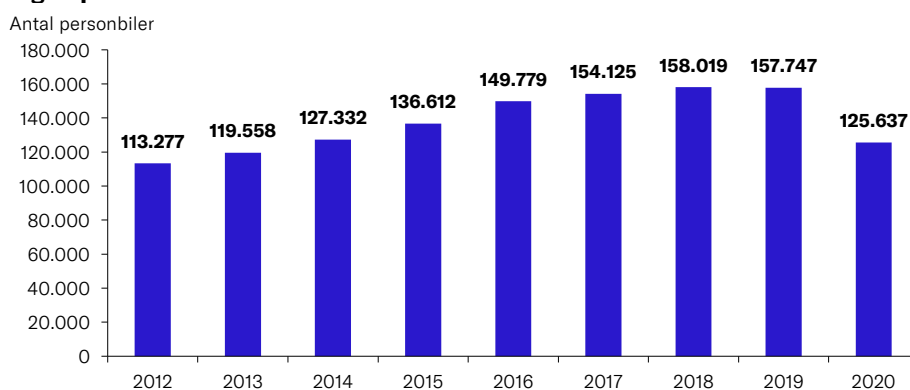
Tilbagegangen i bilsalget kommer ovenpå fremgang de foregående 3 måneder. Tilbagegangen i bilsalget i august kommer ovenpå, at der blev solgt ekstraordinært mange biler i juli. Det skyldes, at juli var præget af en ketchup-effekt efter danskerne holdt igen med bilkøb i løbet af foråret pga. virusudbruddet.

Trods der igen er kommet gang i bilsalget, er der lang vej tilbage for at indhente det tabte. I året første otte måneder er der solgt 125.637 biler. Det er hele 20 pct. lavere end de tilsvarende måneder sidste år.

Det skyldes, at ved en økonomisk nedtur, hvor ledigheden stiger, stiger usikkerheden omkring den private økonomi. Når man er usikker omkring den private økonomi, er køb af ny bil et af de steder, man især holder igen. Måske kan man vente et år eller to med at udskifte bilen. Det samme så vi i forbindelse med finanskrisen. Tilsvarende vil en økonomisk nedtur gøre, at erhvervslivet holder igen med investeringerne. Det samme ser vi altså også nu, hvor virusudbruddet har lagt en massiv dæmper på bilkøbene. Erhvervenes bilkøb er hele 31 pct. lavere end de tilsvarende måneder sidste år.

Men de seneste måneder har vi set bedring i de økonomiske nøgletal. Mange af de mennesker, der mistede jobbet i forbindelse med virusudbruddet har fundet nyt job. Antallet af ledige er faldet med knap 28.500 personer siden det så værst ud i juli måned. Det har formentlig givet lidt mere økonomisk tryghed til danskerne, at ledigheden igen er begyndt at dale. Det kan give forhåbninger om et godt bilsalg på denne side af sommerferien, hvor en del af det tabte kan indhentes.

Salg af personbiler årets første otte måneder

Kilde: Danmarks Statistik, tabel BIL5

Cigaretafgifter trækker inflationen op - priser på hotelovernatninger trækker ned

Offentliggjorte tal fra Danmarks Statistik torsdag viser, at inflationen var 0,5 pct. i august. Det er på niveau med juli.

Det er særligt prisstigninger på cigaretter, der er med til at trække prisstigningerne op i august. Prisstigningerne på cigaretter var forventet set i lyset af forhøjede cigaretafgifter. Prisstigningerne på tjenester har været dalende de seneste måneder. Det skal ses i lyset af lavere priser på hotelovernatninger samt sommerpakken, der har givet danskerne lavere priser på entrébilletter til blandt andet museer henover sommeren.

Inflationen har været stigende de seneste måneder efter prisstigningerne var 0 pct. i april og maj. Inflationen er steget siden maj, fordi brændstofpriserne er steget en smule. Når det er sagt, var det billigt at fylde bilen op med brændstof i august, hvor brændstofpriserne var 8,7 pct. lavere end sidste år. Det skyldes, at coronakrisen på verdensplan har lagt en massiv dæmper på forbruget af olie, fordi blandt andet mange fly i øjeblikket er parkeret rundt omkring i verdenen.

Coronakrisen har sat en kæp i hjulet på prisstigningerne herhjemme og i mange af vores nabolande. Virusudbruddet har mindsket verdensøkonomien i et historisk stort omfang. Det har lagt en massiv dæmper på efterspørgslen på verdensplan. Særligt efterspørgslen efter energi er kraftigt blevet reduceret, og derfor ser vi i øjeblikket, at energipriserne er markant lavere end sidste år. Når man ser på den underliggende inflation, er inflationen ikke helt så lav, som den samlede inflation giver udtryk for. Kerneinflationen, der er prisudviklingen ekskl. energi og ikke-forarbejdede fødevarer, var i august 0,9 pct. Med andre ord. Hvis man ikke har en bil, der skal fyldes op med brændstof, eller el- og varmeregningerne ikke fylder meget af økonomien, har man ikke nødvendigvis i et lige så stort omfang lagt mærke til den lave inflation.

Her på den korte bane er der ikke umiddelbart udsigt til et stigende prispres. Men når vi kommer et stykke ind i 2021, kan vi dog forvente, at inflationen begynder at stige, fordi dalende energipriser ikke vil sætte en dæmper på prisstigningerne.

Betalingsbalanceoverskud opjusteret med 27 mia. kr.

Danmarks Statistik har tirsdag opjusteret overskuddet på betalingsbalancen i 2019 med 27 mia. kr. Det betyder, at der sidste år var et overskud på betalingsbalancen på hele 207 mia. kr. Det svarer til 8,6 pct. af BNP. Det er det største overskud på betalingsbalancen, der nogensinde er blevet registreret. Opjusteringen skyldes primært en yderligere stigning i overskuddet på tjeneste og indkomst fra udlandet. Det afspejler bl.a., at danske virksomheder har øget deres investeringer og tilstedeværelse i udlandet mærkbart over de seneste år.

Det historisk store overskud på betalingsbalancen viser, at dansk økonomi var bomstærk før coronakrisen. Når det er sagt, så er et overskud på hele 207 mia. kr. nu alligevel for meget af det gode. Det ville være bedre for dansk økonomi, hvis flere af pengene blev omsat i nye investeringer og øget privatforbrug. Der er derfor også al mulig grund til, at regeringen har et øget fokus på at kickstarte både investeringerne og privatforbruget. Dels for at få Danmark helskindet igennem coronakrisen, men lige så vigtigt fordi at overskuddet på betalingsbalancen simpelthen er blevet større end hvad godt er.

Kontakt

Henvendelser angående Dansk Erhvervs NøgletalsNyt kan ske til cheføkonom Tore Stramer på tstr@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6107 eller seniorøkonom Kristian Skriver på kso@danskerhverv.dk og tlf. 3374 6033